

Právní odpovědnost zdravotníka

Typy právní odpovědnosti

- Trestněprávní
  - Zásahy do nejdůležitějších práv osob – zdraví, soukromí
- Občanskoprávní
  - Zejména finanční kompenzace škod na zdraví a dalších hodnotách
- Správněprávní
  - Registrace (160/1992 Sb.)
  - Povinnosti dle 48/1997 Sb. atd.
- Disciplinární
  - Porušení zákona a/nebo předpisů ČLK
- Pracovněprávní
  - Odpovědnost zaměstnance vůči zaměstnavateli

Občanskoprávní odpovědnost

- Dva základní typy
  - Ochrana osobnosti (§11 a násl.)
  - Odpovědnost za škodu (§420 a násl.)
- Obecná odpovědnost za škodu (§420)
  - Protiprávní jednání
  - Škoda
  - Příčinná souvislost
  - Zavinění

Základní pojmy - výklad

- Protiprávní jednání
  - Obecná prevenční povinnost (§415 OZ)
  - Porušení specifických povinností
    - Mlčenlivost dle § 55 ZoPZL
      - „My nesmíme ani naznačovat“
    - Informovaný souhlas
      - Platnost souhlasu – někdy nestačí „podepsaný papír“
      - Negativní reversy a §207 TZ: platnost reversu
      - § 23 odst. 3 ZoPZL
    - Péče „lege artis“
      - Úhradové limitace a „dostupné poznatky“: §11 zák. 20/1966 Sb., §13 zák. 48/1997, Listina
      - Zjištění anamnézy; spoluzavinění
      - Návaznost péče

Základní pojmy - výklad

- Škoda
  - Skutečná škoda a ušlý zisk (§442 OZ)
  - Škoda na zdraví (§444 a násl.)
    - Bolestné a ztížení společenského uplatnění
    - Účelné náklady léčení
    - Ztráta na výdělku/důchodu
    - Škoda usmrcením: Jednorázové odškodné, náklady pohřbu, výživné pozůstalým
- Příčinná souvislost
  - Vznik škody následkem zákroku, nebo následky dalšího rozvoje choroby choroby?
  - Souhlasové spory: byl by pacient býval nepodstoupil zákrok?

Základní pojmy - výklad

- Zavinění
  - Úmyslné (§4 TZ)
    - Úmysl přímý
    - Úmysl nepřímý
  - Nedbalostní (§5 TZ)
    - Nedbalost vědomá
    - Nedbalost nevědomá
- Odpovědnost za pracovníky (§420 OZ)
- Objektivní odpovědnost
  - Škoda způsobená provozní činností
  - Škoda způsobená okolnostmi mající původ v povaze přístroje či jiné věci
  - Věci odložené a vnesené
- Okolnosti vylučující protiprávnost
- Promlčení

Trestněprávní odpovědnost

- Podmínky trestnosti
  - Naplnění podmínek obecné části TZ
    - Společenská nebezpečnost
    - Věk, přičetnost
    - Absence okolností vylučujících protiprávnost atd.
  - Naplnění všech znaků konkrétní skutkové podstaty

Vybrané skutkové podstaty

- Újmy na životě a zdraví (§219-§224), neposkytnutí pomoci (§207)
- Právo na soukromí a povinná mlčenlivost (§178), povinnost oznámit/překazit trestný čin (§167, §168)
- Majetkové trestné činy (§250 – podvod), neoprávněné podnikání (§118)
- Právní ochrana zdravotnických pracovníků (§206, §197a)
- Analogická ustanovení v přestupkovém zákoně (§29, §49a)

Správní odpovědnost

- Povinnosti uložené četnými veřejnoprávními předpisy
  - 160/1992 Sb.
  - 48/1997 Sb., 20/1966 Sb.
  - 200/1990 Sb. aj.
- Regulační poplatky
  - „Pokuta“ – řešeno ve správním řízení
  - Povinnost „vybrat“, nikoliv „požádat o vybrání“
  - Doporučeno odvolávat se proti sankcím
  - Protiústavnost poplatků – šance na úspěch při soudním přezkumu pokut (SŘS)
- Mimochodem:
  - Úhradový postih za „zákaz záměny léku za levnější“ (???)
  - Platba za péči související (§Fischerové) od 1.1.2008
  - Informovaný souhlas: poučení o ceně

Právní ochrana lékaře

- „Problémový pacient“
  - Ochrana osobnosti/dobrého jména PO
  - Trestné činy/přestupky vs.občanskému soužití, spolupráce s policií
    - Generálně preventivní účinek
  - Média: právo na odpověď
- Lékař/ZZ jako adresát žaloby/stížnosti/TO
  - Nepodložené výzvy
    - Povinnost tvrzení, povinnost důkazní – zaviněné protiprávní jednání, výše újmy, příčinná souvislost
  - Pozor na lhůty
    - Promlčeno?
    - Trestní příkaz (8 dnů od doručení), platební rozkaz (15 dnů)
  - Média a TO: právo na dodatečné sdělení
  - Úspěch ve věci: možnost žádat náhradu nákladů

**Děkuji za
pozornost**

Pro bližší kontakt s právníky:

Advokátní kancelář JUDr. Holubové
ondrej.dostal@holubova.cz

3. LF UK, Centrum pro zdravotnické právo
ondrej.dostal@lf3.cuni.cz

EE holubova.cz